

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Аніщенко В.О.

*кандидат технічних наук, доцент,
начальник відділу наукової діяльності та міжнародного
співробітництва,
Академія Державної пенітенціарної служби*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОФІЦЕРІВ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ ЗАСОБОМ ІНТЕГРАЦІЇ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН «ЮРИДИЧНЕ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО», «ДІЛОВОДСТВО» ТА «ІНФОРМАТИКА»

Сучасні напрямки реформування пенітенціарної системи України вимагають нових знань, вмінь та навичок від офіцерів-пенітенціаріїв в галузі адміністративного менеджменту. Стрімкий розвиток інформаційних технологій дозволяє створювати універсальні програмні продукти, що допомагають вести діловодство, управляти певними процесами, які підвищують рівень менеджменту пенітенціарних установ.

Враховуючи вимоги діючого міжнародного та вітчизняного законодавства все більше уваги приділяється створенню систем електронного документообігу в усіх структурних складових пенітенціарної системи України, а саме слідчих ізоляторах, установах виконання покарань, підприємствах, що здійснюють свою фінансово-господарську діяльність при установах виконання покарань, та інших пенітенціарних закладах, що співпрацюють з ними (уповноважені органи з питань пробації, громадські організації та ін.).

Саме тому актуальною проблемою у процесі фахової підготовки офіцерів-пенітенціаріїв постало завдання щодо формування сучасного набору їх професійних компетентностей, до складу якого входять гарне володіння знаннями інформатики, вміння щодо узагальнення, обробки масивів даних (різнопланової інформації) за допомогою комп'ютерних програм, навичок оформлення письмових (друкованих) та електронних

форм документації, що є основою діловодства будь-якого структурного підрозділу Державної кримінально-виконавчої служби України. Досягти виконання даного завдання можливо за рахунок інтеграції таких навчальних дисциплін як: «Юридичне документознавство», «Діловодство» та «Інформатика».

Мета дослідження – окреслити прикладний аспект інтегрування змісту навчальних дисциплін у професійній підготовці офіцерів-пенітенціаріїв.

Тенденції розвитку сучасної національної системи освіти відбивають процес поширення інтеграції навчальних дисциплін, створення все більше міждисциплінарних зв'язків між ними. Багатьма вченими (Т. Голубенко [1], Л. Демчина [2], І. Козловська [3], Н. Падун [4], В. Прошкін [5], М. Хубер [6] та ін.) наголошується увага на тому, що саме інтеграція навчальних дисциплін створює основу для відпрацювання певної стратегії професійної підготовки майбутніх фахівців, основною метою якої є формування професійних компетентностей.

Основним завданням міждисциплінарної інтеграції є використання раніше отриманих знань, навичок та вмінь, які є необхідними для вивчення певних тем навчальної дисципліни, що передбачає за рахунок використання міжпредметних зв'язків формування нової компетентності професійно-фахового спрямування. Саме використання таких зв'язків дає можливість майбутнім офіцерам-пенітенціаріям сформуванню цілісного уявлення про різні складові службово-професійної діяльності та отримати набір тих компетентностей, що є необхідними для гідного виконання завдань у процесі майбутньої професійної діяльності.

Найбільш адекватною формою реалізації міждисциплінарної інтеграції навчальних дисциплін «Юридичне документознавство», «Діловодство» та «Інформатика» є застосування кейс-методів, що мають чітко визначений характер і мету, обов'язково пов'язані з певною проблемою чи ситуацією, від вирішення якої залежить ефективність пенітенціарного менеджменту певного структурного підрозділу пенітенціарної системи країни.

У процесі навчання курсантів – майбутніх офіцерів пенітенціарної системи України важливим є завдання щодо формування інформаційно-комунікативної та адміністративної компетентностей, що є складовими

сучасної професійної компетентності. Інформаційно-комунікативна та адміністративна компетентності передбачають знання процесу збору, узагальнення, обробки інформації та побудови каналів передачі інформаційних пакетів документів особам, для яких вони склалися, а також вміння створювати письмові та електронні документи, що супроводжують та відбивають характер завдань під час виконання службово-професійної діяльності та шляхи їх виконання, навички моніторингу рівня ефективності менеджменту в пенітенціарній системі. Тому вивчення основ складання документів, перетворення їх у формати узагальненого (універсального) вигляду (звіти у формі зведених таблиць, зведених діаграм, графічних об'єктів тощо), змісту комп'ютерних програм для обробки даних (інформації різного виду, порядку тощо) дає змогу курсантам навчитися основам документознавства, ведення діловодства, а за допомогою знань інформатики набути вміння створювати елементарні набори баз даних та навички щодо побудови архівів документів, користування або створення системи електронного документообігу, що підвищує їх рівень професійної компетентності.

Про необхідність такої інтеграції вище зазначених дисциплін свідчать вимоги міжнародних документів, що регулюють менеджмент пенітенціарних установ, та імплементовані у вітчизняне законодавство в цій сфері. Наприклад, Мінімальні стандартні правила ООН поводження з в'язнями втілені в національне законодавство (Міжнародний документ 995_221 від 30.08.1955) [7], містять перелік необхідної інформації, що фіксується під час прийому засудженого та під час його утримання в УВП. Тому, на нашу думку, для формування інформаційно-комунікативних та адміністративних професійних компетентностей необхідно під час опрацювання модулів практичного навчання в межах навчальних дисциплін «Юридичне документознавство», «Діловодство» та «Інформатика» створювати міждисциплінарні кейси, метою яких буде не тільки збирання інформації про особисті дані та рух в'язнів, але й про стан всіх видів господарчої, фінансової та іншої діяльності УВП, стан медичного забезпечення і здоров'я засуджених, програм щодо реінтеграції засуджених різних категорій та результати їх виконання, результати аудиту ефективності управління УВП і роботи персоналу всіх

підсистем пенітенціарної системи країни в межах зазначеної в кейсі проблемної ситуації.

Набуття навичок використання систем електронного документообігу під час навчання за допомогою кейс-методу надасть можливість покращити рівень професійної компетентності офіцерів-пенітенціаріїв щодо ведення сучасного процесу діловодства, підготовки документів з використанням електронних технологій та програмних продуктів, користування ними для передачі інформації з метою прискорення даного процесу та виведення паперових документів із загального документообігу, електронної реєстрації надходження документів до загальної системи документування, що передбачає єдині правила реєстрації, контролю виконання документів, обліку, пошуку документів без застосування інших реєстраційних форм тощо.

Отже, інтеграція навчальних дисциплін є одним із шляхів вдосконалення навчального процесу фахової підготовки майбутніх офіцерів Державної кримінально-виконавчої служби України та важливим напрямком для подальших досліджень щодо створення інструментарію організації системної моделі формування їх професійної компетентності.

Список використаних джерел:

1. Голубенко Т.О. Міждисциплінарна інтеграція навчальних дисциплін як ефективний засіб професійної підготовки фахівців за спеціальністю «Соціальна робота» / Т.О. Голубенко // Збірник наукових праць «Педагогічні науки». – Вип. LXIX. Том 2. 2016. – С. 36-40.
2. Демчина Л.І. Інтеграційні засади формування дисциплін документально-комунікаційного циклу / Л.І. Демчина // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2013. – № 3. – С. 37-43.
3. Козловська І.М. Інтеграція та наступність у розвитку навчального знання: методологічний аспект / І.М. Козловська / Неперервна професійна освіта: теорія і практика // Збірник наукових праць: у 2 ч. / за ред. І.Ф. Зязюна, Н.Г. Ничкало. – К., 2001. – Ч. 2. – С. 177-183.
4. Падун Н.О., Падун А.О. Інтегроване навчання як міждисциплінарна проблема / Н.О. Падун, А.О. Падун // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Серія: Психолого-педагогічні науки. – 2017. – № 2. – С. 26-31.
5. Прошкін В.В. Інтеграція університетської науки й освіти: історичний аспект [Електронний ресурс] / В.В. Прошкін // Е-журнал «Педагогічна наука: історія,

теорія, практика, тенденції розвитку». – 2010. – № 2. – Режим доступу: http://intellect-invest.org.ua/pedagog_editions_e-magazine_pedagogical_s...

6. Huber M. Integrative Learning: Mapping the Terrain / M.T. Huber, P. Hutchings. – Washington, DC: Association of American Colleges and Universities. 2004. – 32 p.

7. Мінімальні стандартні правила поводження з в'язнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_212/print1389942907975600

Ачилдиев Ж.Х.
*воспитатель дошкольного
образовательного учреждения
«Happy kids» Шурчинского района*

МЕТОДИЧЕСКОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ МЕТОДИЧЕСКОГО ПРОЦЕССА В ДОШКОЛЬНЫХ УЧРЕЖДЕНИЯХ

Одним из стержневых условий жизнедеятельности дошкольного учреждения является методическое обеспечение методического процесса. С этого начинается организация методической работы в любом МДОУ. Программно-методический комплекс дошкольного учреждения отбирается с учетом ориентации на государственные требования, нормативно-правовой статус дошкольного учреждения (вид, приоритетное направление), особенности и законы психического развития детей, специфику педагогического и детского коллективов, определяющих возможность и целесообразность каждой программы и технологии.

Через орган самоуправления МДОУ – педсовет для осуществления образовательного процесса утверждается программа, наиболее способствующая условиям отбора методического обеспечения.

Таким образом, воспитательно-образовательный процесс во всех группах МДОУ осуществляется по комплексной программе, которая соотносится с социальным заказом и видом МДОУ.

Методическое сопровождение программы подбирается с учетом соответствия временным требованиям к содержанию, методам воспитания и обучения детей дошкольного возраста, основного и